Дня 31.V-1925. Przesyłka pocztowa opłacona ryczałtem. ВАРШАВА Рік І.

СТРАЖНИЦЯ УКРАЇНСЬКА

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ РЕДАКТОР Др. ТАДЕЙ КОНЧИНЬСКІ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ Warszawa, Nowy Świat № 41 m. 27

Місячна передплата 60 сот. Конто почтове № 1377. Телефон 296-40.

ПРЕМІЄР ГРАБСЬКИЙ ДОМАГАЕСЯ:

ПРИСКОРЕННЯ УХВАЛИ ЗАКОНА ПРО ЗЕМЕЛЬНУ РЕФОРМУ.

Соймова комісія земельної реформи радила д. 27. ц. м. під проводом віцемаршалка Морачевського над законом про виконання земельної реформи.

Перед порядком денним забрав голос премієр Ґрабський і ствердив, **що тепер праця комісії поступае скоршим кроком в перед і висказав бажання в імени Уряду, щоби Сойм та Сенат успів ухвалити закон ще перед І. липнем ц. р.**

Пан Премієр зауважив, **що ця справа е пекуча,** бо уряди земскі на основі дотепершнього закона нічого не залагоджують, бо очікують на новий закон.

Опріч того належить використати біжучий рік, який добре заповідається для рільництва. **Новий закон про земельну реформу мусить бути реальним.**

Дальше висказав п. Премієр думку, що поспіх ухвалення земельного закона є пожаданий, бо у нас переводиться земельну реформу в иньших обставинах, ніж в других державах, та що **реформа е конечна зарівно зі взглядів соціяльних як і географічних.**

При кінци своєї промови заповів п. Премієр забрати ще раз голос перед третим читанням закона, колиби оказалося, що заходять значні ріжниці між становищем комісії а проектом Уряду.

З цеї промови і освідчення бачимо, що **наш Уряд, а особливо п. Премієр, як добрий господар Держави,** по направі скарбу, піднявся тепер не меньше важної справи, якою є **земельна реформа, що вийде на користь селянам.**

Український нарід, в переважаючій більшости селянерільники **дійдуть в польській Державі до посідання від вінів бажаної землі і тому за це велике соціяльне добродійство повинні бути вдячні Державі польській, яка незабувае про потреби народа, а особливо українських людей та трактуе всіх громадян одинаково і без найменьшої ріжниці.**

Віцепреміер Туґут подався до димісії

По засіданю Комітету Політичного Ради Міністрів дня 27. ц. м. пан міністер Туґут відбув довшу конференцію з президентом міністрів п. Ґрабським, підчас котрої зголосив свое уступлення з уряду. П. Премієр по тій розмові удався до Бельведеру і представив справу п. Президентови Річипосполитої. Пан Президент запросив пана Туґута на авдієнцію.

В розмові з кореспондентами освідчив п. міністер Туґут, що його децизія є остаточна і невідклична та заявив, що безпосередною причиною уступлення є ухвала Клюбу Праці.

Міністер Скшиньский запрошений до Америки

Пан посол Зединених Станів др. Альфред Ґ. Персон на припорученя свого уряду запросив пана міністра Заграничних Справ Скшиньського в імени п. Г. Ґерфільда президента: „Williamstown Institute of Politics" до принятя участи в сесіях інституту і виголошення відчиту про Польщу.

В тій цїли удасться пан міністер Заграничних Справ в половині липня ц. р. до Сполучених Держав Америки. Користаючи з побуту в Америці п. міністер Скшиньский заміряе звидіти Вашінґтон, Ню-Йорк і Чікаґо.

Не принимайте 1000 золотових банкнотів

Хто хотівби ними платити того віддати сейчас в руки поліції

Тому, що від часу до часу появляються банктоти 1000 золотих, Банк Польський пригадуе, що найвисшим банкнотом пущеним в оборот це 500 золотові білети. Білети 1000 золотові не є правним средством платничим, і не можуть уважатися правдивими грішми.

Длятого всіх, якіби їх мали, або пробували пустити в обот, належить притримати і віддати в руки поліції.

„Треба піти до голови по розум"...

Микита Вовкунець був в дуже добрім гуморі. Тішився іменинами своєї жінки Ольги, з котрою виховав двох гарних дочок і трох жвавих хлопців— а також весняний вечір і горілка, якої дещо потягнув на задаток дальшого родинного щастя додавала охоти.

— Розуму не можна купити— говорив Микита до своїх приятелів, що дивилися на него добре „горілчаними" очима — розум треба мати.

— А так, так — потакувала кумпанія.

— Але ви його не маете! — сказав твердо Микита.

— Маемо! маемо! — боронилися гості.

— О, не маете — доказував дальше господар — і то вам удовідню. По перше заливаете собі чуба, що вільно **мудрому, такому як я, то не вільно голодранцям таким як** ви — а по друге заливаючи часто густо червака не видите як змінюеться життя!

— А як? а як? — питали цікаві.

Микита ударив пястуком в стіл і промовив:

— А так, бо коли польська марка спадала в долину, то ви пиячили з розпуки — а коли золотий стоїть міцно як ґраніт, також пиячите, тільки не знати чому. А власне сегодня треба ощаджувати і складати кождий гріш до **Почтової Каси Ощадности,** як я роблю. Але розуму не можна купити — треба його мати. А ви видно його не маете, коли не бачите, що було колись інакше а тепер є інакше, та що життя змінюеться на ліпше.

— Гм — відзивалися приятелі один по другім — в такім разі треба іти до голови по розум... і складати гроші до П. К. О.

Пора видужати

Від якогось часу українські ґазети, які були передше в опозиції, спустили з високого тону і почали спускатися чимраз в діл. Розуміємо добре, що бувші опозиційні ґазети встидаються розкрити правду, але ніяк не можемо зрозуміти того, що вони з одного нереального становища кинулися раптом в другий бік — і то досить незручно.

Щоденник Діло ч. 99 (10.482) з дня 8 травня 1925 р. заміщує статю п. з. „На шляху до видужання“ і пише дослівно ось що:

„В остатних роках наше громадянство переходило важку крізу, скочуючись на дно розстрою і потопаючи в мутних хвилях байдужности. Приглядаючись розбитому й розпорошеному політичному життю, економічній кволости і культурному занепадові — просто ляк збирае за найблизчу будуччину. Якась змора налягла на нашу збірну душу, якийсь кошмарний сон окутав нас своїми чорними крилами. Безпросвітність! — це оно слово характеризуе суть нашого громадського життя. А серед тієї безпросвітности, серед животіння з дня на день—**не на оснві реальної оцінки фактів, але на-пів горячкових вигуків чи вчинків**“.

В тій самій статі стоїть дальше ще й таке:

„причиною того всього е нiщо инше, тільки особисті амбіції, особиста ворожнеча, спори, інтриги, підкопи і т. п. **А осідком всіх цих семи чи скільки там головних гріхів, гніздом шершенів, кузнею всього лиха е Львів.** Так між иншим дивиться на справу перемиський „Український Голос“.

Дальше пише так:

„Саме тоді, коли инші народи вже мали час очунятися, приходити до сил, набирати віддиху після поразки, ми з одної фази програної входили в другу. А наслідок: **розбиття, розвал, розстрій,** занепад“.

Такі статі потвержують хиба тільки то, що український чоловік, як не співае, то плаче. Подібні ґазети роблять народови шкоду, бо впоюють якусь неіснуючу хоробу, ширять пострах і зневіру, бо мовляв усе пропало.

Ми знова е тої думки, що ніякої народньої хороби не ма, що наш нарід, коли вже хорував, то давно виздоровів, опріч хиба хронічно хорих одиниць.

Загал народу мае здорову гадку і сильну постанову **працювати для поправи свого матеріяльного положення і відбудови, при мирній співпраці з народом польським** і не дасть впоїти в себе ніякої шкідливої хороби.

ПРИМІРНА „УКРАІНІЗАЦІЯ“

В щоденнику Діло ч. 109 (10.492) з д. 20 травня 1925. в статі п. з. „Українці на Передкавказю“ находимо таке:

„Один з делегатів окружного зїзду українських вчителів оповідав, що коли він виступив в театрі з промовою на українській мові, то секретар „ячейки“ комсомолу крикнув: „Брось гаварить на сваем хахлацком язике“, натомісць присутня маса селян хором відповіла: „ні говоріть на українській мові“. В Анапському районі студент Тарануха хотів орґанізувати українську школу, але станичний совіт (зложений очевидно з наставлених згори комуністів) заборонив це. **Коли той же студент на вечірці в станиці прочитав вірш Шевченка „Кавказ“, то станичний совіт його арештував і посадив до кріміналу“.**

Видно, що подібна „українізація“ часом дуже імпонуе навіть Ділови, яке не може знайти слів похвали для совітів, а деколи навіть гніваеться, коли написати про совіти правду.

Землетрус в Японії

20 тисич людей без даху над головою. Ранених 6000, забитих 1200

Японію навістив грізний землетрус. Багато жертв у людях, багато знищених домів. В кількох містах ушкоджені водопроводи. Землетрус сягав у глибину моря. Містечко Тоіко (на північ від Кіота 80 тис. мешк.) знищив зовсім огонь, що повстав наслідком землетрусу. Знищене теж містечко Кунеама і Кіносакі. Міста ці звісні з гарячих жерел. Комунікація на цілому побережі перервана. З Тоіко багато мешканців втекло в гори. Поізд, що був у дорозі до Тоіко, роздавлений зовсім у тунелі скелями, що впали на нього.

Копальня срібла в Ікуна знищена зовсім. Шиби і хідники завалилися. Військові, літаки, що літали над тереном катастрофи, повідомили, що в Кунеама і Фукуші на вулицях кілька тисяч ранених і убитих. Двірець і жін. школа в Тоіко завалилася. 200 чол. убитих, 400 ранених.

Щодня надходять страшні подробиці про землетрус в Японії. Надбережні міста Імто і Туіяма цільковито знищені. Обшар землетрусу виносить 25 квадр. миль. Є понад 1200 убитих і дуже багато ранених. Шкоди обчислюють на кількадесять міліонів долярів.

Короткі відомости з цілого тижня

До Варшави приїде економічна ґрупа анґлійських парляментаристів в числі 9. осіб.

Зїзд польських епископів відбувся на днях у Варшаві. На зїзді брали участь рівнож і епископи грецько-католицького обряду.

До північного бігуна вибрався з експедицією на двох літаках норвеський подорожник Амундсен. Від кількох днів не ма про нього відомости.

В начальній команді французьких військ у Марокко наступила зміна. Операції проти Абд-ель-Кріма війшли в инший напрям. Дотепер Французи ограничувалися до замкнення Кабилям дороги до Фезу. Тепер, коли містови не грозить ніяка небезпека зі сторони Кабилів, французькі війска перейдуть до енерґічної офензиви.

В Женеві радить тепер міжнародна конференція праці.

Дня 27. ц. м. повстала на університеті і в школі торговельній у Відни бійка між студентами націоналістами і соціялістами. З тої причини школи замкнено.

В Болгарії видано присуд смерти на всіх 43 учасників заговору у місті Врац.

Протибольшевицька акція набере — як запевняе „Дейлі Геральд“ — невдовзі більшої сили. Анґлія хоче домагатися від уряду СРСР. розвязання комінтерну. В цій справі буцім то вже навязаний контакт між усіма державами. Німеччина мае теж приступити до цієї акції.

В Новім Орлеані в Америці занотовано сильний землетрус в околицях Панамського Каналу.

В Мукдені вилетів в повітря військовий арсенал при чім згинуло около 300 людей.

В місцевости північної Кароліни повстав вибух в копальні вугілля. Засипаних е 50 гірників.

Адмірал Ґортій досмертним „палатином“. Угорський уряд випрацював проект, після котрого адмірал Гортій зістане оголошений першим „палатином“ Угорщини. Палатин буде досмертним незміняючимся начальником держави. Яко цалатин, Гортій буде правним опікуном малолітного короля і буде міг виступати в його імени. Сподіваються, що по огошенню нового права бувша цісарева Зита і престолонаслідник Отто повернуть на Угорщину.

Spółka Wydawnicza Powszechna, Szpitalna 1.